

Žalm 42

1 Zbormajstrov. Poučný chválospev Koreho synov.

2 Ako jeleň dychtí za vodou z prameňa,
tak moja duša, Bože, túži za tebou.

3 Po Bohu žízni moja duša, po Bohu živom;
kedyže už prídem k nemu a uzriem Božiu tvár?

4 Slzy sú mojím chlebom vo dne i v noci,
keď sa ma deň čo deň spytujú: „Kdeže je tvoj Boh?“

5 Duša sa mi rozplýva pri spomienke,
ako som putoval ku vznešenému stánku
a vstupoval do domu Božieho
s radostným plesaním a s piesňou ďakovnou
uprostred zástupov sláviacich sviatky.

6 Prečo si smutná, duša moja?
A prečo sa chveješ?
Dúfaj v Pána, lebo ho ešte budem velebiť,
moju spásu a môjho Boha.

7 Moja duša je skormútená;
preto si spomínam na teba
pri Jordáne a Hermone a na vrchu Misar.

8 Hlbina hlbine sa ozýva na hukot vodopádov;
všetky tvoje krútnavy a privaly prešli ponad mňa.

9 Vo dne mi svoju milosť udeľuje Pán.
V noci mu zasa ja spievam
a modlím sa k Bohu môjho života.

10 Hovorím Bohu: „Ty si moja opora;
prečo na mňa zabúdaš?

A prečo mám chodiť smutný,
keď ma sužuje nepriateľ?“

11 Sť'a by mi kosti drvili,
keď ma moji utláčatelia tupia,
keď sa ma deň čo deň spytujú: „Kdeže je tvoj Boh?“

12 Prečo si smutná, duša moja? A prečo sa chveješ?
Dúfaj v Pána, lebo ho ešte budem velebiť,
spásu mojej tváre a môjho Boha.

Žalm 43

1 Súd' ma, Bože, a rozhodni môj spor s neverným ľuďom;
zachráň ma pred zločincom a úskočným človekom.

2 Ved' ty, Bože, si moje útočisko.

Prečo si ma odohnal
a prečo mám chodiť smutný, keď ma sužuje nepriateľ?

3 Zošli svoje svetlo a svoju pravdu;
ony nech ma sprevádzajú a privedú
na tvoj svätý vrch a do tvojich stánkov.

4 I pristúpim k Božiemu oltáru,
k Bohu, ktorý ma naplňa radosťou i plesaním,
a citarou ťa, Bože, môj Bože, zvelebím.

5 Prečo si smutná, duša moja? A prečo sa chveješ?
Dúfaj v Pána, lebo ho ešte budem velebiť,
spásu mojej tváre a môjho Boha.

Nadpis žalmu nám predstavuje autora, ktorý je jedným z *Koreho synov*. Kto to bol? Kráľ Dávid nechal kňazom a levitom rozdeliť služby, ktoré vykonávali v stánku zmluvy, neskôr v jeruzalemskom chráme. Leviti z rodu Koreho dostali úlohu viesť spevy. Nečudo, že v ich žalmoch cítiť hlbokú lásku k svätostánku a svätému miestu. Po literárnej stránke patria medzi najkrajšie. Žalmy 42 a 43 sú jedným žalmom a boli rozdelené pravdepodobne z liturgických dôvodov. Nasvedčuje tomu aj jednota myšlienok a opakovanie antifóny. Jeho vznik sa viaže pravdepodobne k dobe kráľa, ktorý podporoval pohanský kult. Kňazi a leviti, ktorí ostali verní Bohu Izraela, boli poslaní do vyhnanstva. My ich používame v liturgii Veľkonočnej vigílie.

Skúsme si predstaviť životnú situáciu žalmistu. Ako syn levitu (v Starom zákone boli kňazstvo aj služba levitov dedičné) sa pripravuje na službu v chráme. Po dovŕšení zákonného veku je zaradený medzi levitov, ktorí vedú spevy v rámci liturgie. Na izraelský národ prichádza nešťastie, najpravdepodobnejšie z politických dôvodov. Žalmista patrí medzi tých, ktorí sú vyhnaní. Túla sa „pri Jordáne a Hermone a na vrchu Misar“.

Svoju bolesť vykresľuje na dvoch nádherných obrazoch. Ako jeleň uprostred vyprahnutej zeme trpí smädom a túži po vode, tak žalmista túži po vode vyvierajúcej spod brány chrámu. Nie je to len krása liturgie a spevov, čo mu chýba. Niektoré preklady Svätého písma nepoužívajú pojem jeleň, ale ženský tvar „laň“. Naoko len malý rozdiel. Tento detail zvýrazňuje utrpenie zvierat'a, ktoré potrebuje vodu nielen pre seba, ale aj pre svoje mláďa, ktoré nadája. K bolestnej túžbe sa pripája aj strach. Strach o ...

Prvý obraz je doplnený obrazom vodopádov. Predstavme si prameň tečúci uprostred vrchov. Voda padá z veľkej výšky. Na krátku dobu tečie pokojne pomedzi kamene. Jej cesta vedie k ďalšiemu vodopádu. Človeku, ktorý sleduje toto prírodné divadlo, sa zdá, akoby druhý vodopád odpovedal prvému. „Hlbina hlbine sa ozýva na hukot vodopádov; všetky tvoje krútnavy a prívaly prešli ponad mňa.“ Prírodné divadlo odhaľuje, čo sa odohráva v duši žalmistu. Bolesť a smútok vyvolávajú pochybnosti a otázky: Je pravdou, žeby Boh opustil svojich verných? Je možné, aby bol Boh prítomný len v chráme? Neputoval Boh uprostred svojho ľudu celých štyridsať rokov? Nezjavil sa Boh na vrchu Sinaj? Nemôže byť Boh so svojím verným služobníkom aj pri Jordáne, Hermone alebo aj na vrchu Misar? V jeho srdci sa ozýva iný hlas, ktorý sa pýta: „Prečo si smutná, duša moja? Prečo sa chveješ? Dúfaj v Pána, lebo ho ešte budem velebiť, spasu mojej tváre a môjho Boha.“ Vedomie Božej prítomnosti prináša útechu. Ani tá netrvá dlho. Nepriatelia sú nablízku a nedoprajú ani chvíľku pokoja. Ich neustály výsmech prináša ďalšie vlny bolesti a nepokoja. Presne tak ako prameň, ktorý po krátkom čase tichého plynutia sa znova rúti z výšky vodopádu.

Výsmešná otázka žalmistových nepriateľov nám mnoho hovorí o nich samých: „Kdeže je tvoj Boh?“ To nemusia byť ateisti alebo pohanovia. Možno sú to synovia Izraela, ktorí podobne ako ich otcovia zamenili Boha za podobu býka, ktorý trávu požiera. (porov. Ž 106, 20) Ich problém vyrastá z nedostatku vzťahu k Bohu praotcov Abraháma, Izáka a Jakuba. Je im cudzí

Boh, ktorý vyslobodil Izrael z Egypta. V súčasnej dobe by sme povedali, že veria v „absolútno“, „niečo nad nami“, „energiu“, a tak ďalej. Viera v Boha Otca im však chýba.

Bolestná situácia je pre žalmistu podnetom na spytovanie svedomia: „Prečo si ma odohnal?“ Je si vedomý, že ak by Boh nedopustil toto utrpenie, jeho nepriatelia by boli bezmocní. Prečo ho Boh odohnal? Prečo dopustil toto utrpenie? Nikoho nezabil, nič neukradol. Ale...? Pravidelne chodieval do chrámu, modlil sa. Ale ako vyzerala jeho modlitba? Navonok bol čistý. Ale je čisté aj jeho srdce? ...

Spytovanie svedomia sa mení na prosebnú modlitbu: „Zošli svoje svetlo a svoju pravdu; ony nech ma sprevádzajú a privedú na tvoj svätý vrch a do tvojich stánkov.“ Bez Božej pomoci nemôže nájsť cestu naspäť.

Svetlo Božej milosti je úžasne. Odhaľuje ten „najťažší“ hriech: „Prečo si smutná, duša moja? A prečo sa chveješ? Dúfaj v Pána.“ Kde sa stratila žalmistova dôvera?

Uprostred bolesti a smútku sa v najhlbšej komnate srdca rodí úžasná radosť. Priam s istotou vyznáva: „I pristúpim k Božiemu oltáru, k Bohu, ktorý ma naplnia radosťou i plesaním, a citarou ťa, Bože, môj Bože, zvelebím.“ Žalmista nepochybuje, že raz toto vyhnanstvo pominie a on bude plný radosti a plesania, oslavy Boha. Jeho vnútorný boj nie je zúfalstvom, aké prežíva človek, ktorý celý život žije bez Boha a v poslednej chvíli už nevie nájsť cestu naspäť. Nie je to boj povrchného človeka, ktorý sa zmieta uprostred pokúšenia a pochybností. Jeho boj má len jeden cieľ. Boh ho odohnal veľmi ďaleko. Uprostred pustého miesta mu odhalil nedostatok jeho dôvery.

Skúsenosť žalmistu sa opakuje v celej histórii Božieho ľudu. Jednotlivci, napr. sv. Peter, sv. Ján z Kríža, sv. Terézia z Avily, sv. Faustína, sv. Matka Tereza a rad ďalších prešli skúškou temnej noci. Nie sú to len jednotlivci, ale aj spoločenstvo Božieho ľudu, ktoré touto skúškou musí prejsť – babylonské zajatie, doba Machabejcov, prvé tri storočia prenasledovania, totalitný režim,...

Cez apoštola Pavla nás Boh napomína: „Kto si myslí, že stojí, nech si dáva pozor, aby nepadol.“ (1 Kor 10, 12) Doba skúšky prichádza najmä vtedy, keď sme si veľmi sebaistí. Keď sme „hlboko veriaci“ a veríme najmä sebe.

Skúška aj nás pozýva zamyslieť sa nad otázkou: „Čo mám robiť, ak sa moje srdce zmieta uprostred pochybností?“ Zdá sa, že na nedostatok dôvery existuje len jeden účinný, aj keď trpký liek. Podobne ako Peter, každý z nás je pozvaný vykročiť na rozbúrené more. (porov. Mt 14, 28 – 31) Sme ochotní, ale vietor a vlny v nás vyvolávajú paniku. Z našich úst sa vyderie zvolanie: „Pane, zachráň nás.“ Podaná Božia ruka a slová výčitky: „Prečo si zapochyboval.“ – LIEK NA NEDÔVERU.

V mene pána dekana aj v mene kaplánov vám prajem požehnanú nedeľu.